

Preston a Barcelona

ANTONI VIVES | ACTUALITZADA EL 19/04/2015 19:20

Avui el professor Preston, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, farà la deixa al nostre país del seu arxiu i biblioteca relacionats amb la història contemporània d'Espanya. La deixa és conseqüència de la voluntat del professor i de les gestions fetes per l'Ajuntament de Barcelona, i permetrà que el professor s'asseguri que els seus papers, producte de cinquanta anys de recerques, estaran a l'abast dels recercadors catalans i espanyols a l'Arxiu de Poblet.

Més enllà del valor que de per si té la deixa, el que la fa veritablement important és que relliga definitivament l'hispanista catalanòfil europeu més important dels darrers quaranta anys amb Catalunya, que consolida l'Arxiu de Poblet com un dels més importants del país, cosa que fa possible que al seu voltant s'hi puguin reunir altres deixes relacionades amb aquesta, i així Catalunya tindrà tres arxius de referència per estudiar el nostre segle XX: l'Arxiu Nacional de Catalunya, l'Arxiu del Monestir de Montserrat i l'Arxiu de Poblet. És just que com a país, com a catalans, ens en sentim orgullosos.

El fet que a hores d'ara tant Montserrat com Poblet passin per un molt bon moment des del punt de vista de la vitalitat de la vida monàstica, encarnada en els priors respectius, Ignasi Fossas i Lluc Torcal, és especialment positiu. També ho és per al país que tots dos arxius, juntament amb el Nacional, creixin i es reforcin. La deixa de Preston a Poblet ens permet superar definitivament les discussions maniquees sobre arxius bons i arxius dolents, i ens ha de fer valorar la veritat per damunt de tot. I la veritat, molt poc coneguda, és que poques persones com els monjos de Montserrat Hilari Raguer i Josep Massot han donat tant de suport a l'Arxiu de Poblet. Per a ells l'important era que l'arxiu s'enfortís, que fos tractat amb respecte, que s'hi possibilités el treball dels recercadors, pel bé de tots nosaltres. Tots dos monjos montserratins han estat al costat de Montserrat Catalan. La directora de l'Arxiu Tarradellas, que té la seu a Poblet, no es cansa d'explicar que sempre ha comptat amb el suport de Montserrat. El fet que l'arxiu de Paul Preston, tan vinculat al pare Raguer, vagi a Poblet, no deixa de reforçar aquesta imatge d'unitat i de potència que necessitem els catalans en tot el que fem, molt més que no pas la temptació de la discussió estèril i estúpida.

Paul Preston dona l'arxiu com a continuació d'una vida dedicada a l'estudi sobre l'Espanya del segle XX, sobretot entre el temps de la Segona República i la Transició. En Paul és, tanmateix, hereu, baula i llançadora d'una tradició britànica d'hispanistes i de catalanòfils que ens han ajudat a conèixer-nos millor, i els hem d'estar molt més que agraïts. De Raymond Carr a Sheelagh Elwood,

passant per Herbert Southworth.

La deixa del professor Preston farà que molts dels recercadors britànics que encara estan en actiu considerin la possibilitat de fer, ells també, deixa dels seus materials al nostre país, i així assegurar l'enriquiment de la base documental necessària per no perdre la memòria col·lectiva, que no deixa de ser la patologia més greu per a qualsevol societat que mira de prosperar aprenent dels encerts i errors del passat.

Amb Paul Preston hem après a valorar la Guerra Civil en la justa mesura. Ell ens ha ensenyat com amb encerts importants i errors gravíssims, el projecte de la República va ser un intent de proporcionar una vida més digna a les persones humils, la immensa majoria, de l'Espanya d'aquell temps. Com el fracàs de la República a causa fonamentalment de l'aixecament del general Franco i dels seus sequaços va generar una repressió assassina a tot l'Estat, un veritable holocaust pel qual ni en Franco ni els seus col·laboradors mai no van pagar la pena.

Aquesta repressió va ser encara més brutal a Catalunya, on la derrota va ser doble: com a republicans i com a catalans. Això no ha obstat, però, perquè el professor hagi estat duríssim destapant l'estalinisme brutal i cínic d'un personatge clau per a la Transició com en Carrillo. O que ens hagi explicat com l'anarquisme homicida, gangsteril i cec va fer un mal irreparable a la solidesa de la República. En Preston ens ha confegit una història de la Transició que la situa en el marc de les seves possibilitats reals... El descobriment de les guerres de la Guerra, de la tercera Espanya del 36, del nacionalisme català obert i integrador, ens l'han anat acostant. Quina lliçó per als que avui, des de l'arribisme, o des de la ignorància dolosa, reparteixen carnets de falangisme o de puresa sense tenir la mínima decència de fer introspecció.

Benvingut a Barcelona, professor Preston. Us estàvem esperant!